

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Erdélyrészi tizenegyedik tenyészállatkiállítás.

Fölhívás. Földművelési m. kir. miniszter.

Körültekintés. Sz. Szakáts Péter.

A zöldtrágyázás összehasonlítása az istálló- és műtrágyázással. Nagy Kálmán.

Erdélyi baromfi-tenyésztői és a milleniumi kiállítás. Grubicy Géza

Maros-Vásárhely vidékén építendő cukorgyár.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet folyó hó 20-ikán tartott ülése. — Az erdélyi gazdasági egylet f. hó 21-iki szakosztályi ülése

Rövid szakközlemények.

Biztos irtó szer, a gyümölcsfákon élő levéltetvek ellen. — A legjobb bornak való alma.

Vegyesek.

Ujabb hírek a takarmányhiányról. — Adriance kéveketőgép. — Bibliai csuda szálló. — A budapesti vetőmagvizsgáló állomás jelentése. — Rendelet a juh-hus kivétel tárgyában, — Hajdina mint póttakarmány.

Fiacsi értesítő.

ERDÉLYRÉSZI TIZENEGYEDIK TENYÉSZ- ÁLLATKIÁLLITÁS

— használati lóvásárral és díjazással összekötve —
Kolozsvárt, 1893. augusztus hó 31., szeptember 1, 2 és
3-án a sétatéren

— a nagyméltóságu földművelésügyi m. kir. miniszterium támogatásával —
rendezi

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLATKIÁLLITÁSI ÉS ÁLLATTENYÉSZ-
TÉSI SZAKOSZTÁLYA.

6935 frank arany és 1735 forint,
összesen 6047 forint jutalomdíj van
kitűzve.

Fölhívás.

A földművelésügyi magyar kir. miniszterium felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de a nyolczadik évet még meg nem haladt ménló van és azt eladni ohajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, községben, vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is az alulírt

minisztériumnál (50 kros bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb f. é. aug. 20-ig jelentsék be.

Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyeihez képest, úgy a mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsejmeléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétni. 165 centiméternél alacsonyabb ménnek, tekintettel a méntelepekbe már meglévő anyagra, vásároltatni nem fognak, kivéve, ha az egyed kitűnő minősége a megszerzést kívánatossá teszi. A megvásárolt ménnek vételára csak 1894. évi január hó első felében fog azon adóhivatalnál utalványoztatni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelölend.

A királyhágón tuli megyékből bejelentendő ménnek úgy mint tavaly is az erdélyi gazdasági egyesület által f. é. augusztus 31. szeptember 1-én 2-án 3-án rendezendő kiállítás alkalmával tehát csakis Kolozsvárt és pedig a lókiállítás első napján fognak szemle alá vétetni, a melyre tájékoztatásul a nevezett egyesület részéről közzéteendő programmal szolgálend.

Budapest, 1893. évi június 30.

Földművelésügyi m. kir. miniszter.

Körültekintés.

(Takarmány kiviteli tilalom.)

Az utóbbi napok legérdekesebb eseménye a takarmány kiviteli ügy, vagyis a takarmány kivitel megengedése, vagy meg nem engedésének kérdése.

Ezen kérdésnek miként való eldöntése Magyarországon gazdasági életére nem kicsinylendő fontosságú volt.

A külállamok némelyike s köztük kivált Francia Anglia-Schweiz-, és Németország — a föllette rosz termés miatt — igen nagy takarmány szükségét szenvednek, a melynek fedezéséről külföldi bevétel útján kell gondoskodniok.

Mi természetesebb, minthogy e tekintetben legelső sorban Magyarországra esett a figyelem s a szenzálok és liferánsok már is előzönlötték

az országot; a mi anynyival nagyobb veszedelmet rejtett magában, mert az abnormis idő járás miatt a mi takarmány termésünk sem a legjobban ütött ki.

Félni lehetett tehát attól, hogy a kivitel szabadon hagyásával ez olyan arányu lehet, hogy a tél folytán s a jövő tavasz nyiltával ennek következtében épen hazánk gazdaközönsége fogna a legnagyobb takarmány hiányt s állatai éhínséget szenvedni, a minek káros következményei kiszámíthatlanok volnának.

Nem tudjuk tehát eléggé méltányolni földművelési ministerünknek bölcs előre látását, hogy egész erejét és tekintélyét latba vetette a takarmány kivitel megtiltása érdekében, s hogy e tekintetben mily körültekintéssel járt el mutatja az, hogy távirati uton véleményt kért az ország gazdaközönségétől, a melynek — és ezek közt az *Erdélyi Gazdasági Egyletnek* is — az volt egyhangu véleménye, hogy a takarmány kivitelének megtiltása a gazdaközönség érdekében fekszik.

Igy a több napig tartott minister tanácsnak üdvös eredménye az, hogy a kereskedelemügyi, pénzügyi és földművelésügyi m. kir. miniszterek a takarmány anyagok kivitelét a következő rend lettel megtiltották:

A magyar minisztertanács elhatározása alapján és egyetértőleg az érdekelt cs. kir. osztrák minisztériumokkal a széna, mindennemű friss és szárított füvek, szalma és szecska kivitele az osztrák-magyar vámterület összes határain megtiltatik.

Ez a tilalom azon a napon lép életbe, a melyen az egyes vámhivatalok tudomására jut és visszavonásig érvényben marad.

Azok a takarmányküldemények, melyek 1893. évi július hó 20-ikáig vasuton vagy hajón külföldre való elszállítás végett feladattak, a tilalom alól kivételnek.

Budapest, 1893. évi július hó 20-ikán.

Wekerle s. k.

Lukács s. k.

Gróf Bethlen s. k.

A takarmány kivitel ügyében a Budapesten megjelenő „Közledek” július hó 18-áról a következő — adatokkal megvilágított — közleményt hozza:

„Mikor e sorokat írjuk, a takarmánykiviteli tilalom kérdése felett vitatkoznak. Már a 4-ik minisztertanács foglalkozik e fontos ügygyel.

S hol keressük az okokat, a melyek kormányunkat e kérdésben késlekedővé teszik?

10-15 szenzál és kereskedőnek a „slussza”,

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközölnetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a. 10 (30-52) a hová a levelek és rendelések intezendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

a kik felhasználva a kedvező konjunkturát, a népnyomorát — aratás előtt összevásároltak nagyobb mennyiségű szénakészletet és félnek a kiviteli tilalom életbeléptetése esetében bekövetkező veszteségektől.

A napisajtó lármája, mely kereskedelmi érdekről lévén szó, — egyhanguan reáiasztott a kormányra, közölve mondvasínált és soha meg nem nevezett „előkelő gazdáktól“, a kik takarmánybőségben vannak — tudósításokat, a melyeket készpénznek vesznek a nagyméltóságú miniszter urak.

A tőzsdetanács felirata, mely határozatát a tisztelt slusszoló urak érdekében hozza; a kereskedelmi kamarák felszólalásai, a melyeknek sugalmazószintén a „slusszoló“ boldogok, s az a néhány üzér, a kinek a takarmánykivitel érdeke. Ezek képesek befolyásolni közvéleményt, kormányt és majdnem megmástitani elhatározott dolgokat, szemben az egész nemzet érdekével.

A kormány tagjai között e kérdésben felmerült differenzia nyílt megbeszélés tárgyát képezi, a kereskedelmi miniszter szükségesnek látja mosakodni a vád ellen és feltüntetni mindenképp, hogy a kezdeményező itt nem ő, hanem a földmívelési miniszter.

Ez pedig a mesterségesen felkeltett viharral szemben majdnem pirulva ismeri el az apaságot, táviratoz fűhöz-fához az állapotok megismeréseért és küzd meggyőződése mellett, melyet minden reggel meghazudtol a hamis adatoktól hemzsegő napisajtó által csinált közvélemény.

Mert bár minden gondolkodó ember, a ki állandóan figyelemmel kíséri a mezőgazdasági állapotokat, tisztában van a kérdéssel, kézzelfogható statisztika még ma sincs:

1. sem az eddig kivitt takarmánymennyiségekről,

2. sem a takarmányozási állapotokról Magyarországon.

Kerülő uton, de biztos forrásból tudjuk azt, hogy Svájc és Németország felé kivittek július első 10 napja alatt 160,000 q szénát; hogy Angliába a felvidékről Pest és Esztergom megyékből elment 30,000 q; hogy a francziák Vasmegegyében, a hol igazi takarmányszükség van ma, kivittek a paraszt szénáját; hogy Mosonmegyében vidékek vannak, a hol az eladások folytán a parasztnak nincs már ma etetni valója.

S mindezek a mennyiségek kimentek Magyarországból akkor, a mikor bő termés esetén összes kivitelünk nem haladja meg a 350,000 q-t.

Az O. m. g. e. volt az, a mely az első helyen hívta fel a kormányt intézkedésre a takarmánykivitel megakadályozása tekintetében.

Hogy a kormány helyes irányu mozgalmával felkeltett, minden alapot nélkülöző hírekkel szemben kimutathassa a való állapotot, mellékelte a mult számunkhoz az egyesület kérdőpontjait, melyekre ma délig ezren felül érkezett be válasza. Oriási anyag fekszik előttünk, de feldolgozása technikai okokból 2—3 nap előtt lehetetlenség.

Első pillanatra látjuk azonban, hogy

1. Magyarország legtöbb vidékének takarmányozása a sarju és tarlónövények sikerültétől függ,

2. hogy a szénatermés igen sok helyen rossz volt, a herefélék első kaszálása nem sikerült, a másodikban is sok a hiba,

3. hogy a takarmányrépa nem ad közép-termést sem,

4. hogy a kisbirtokos-osztály még inkább, mint más esztendőknél, leend a szalmatermesre utalva, a minek eredményét is az aratás alatt beállott országos esőzések kérdésessé teszik,

5. hogy a korpa és egyéb erőtakarmányokra fokozottabb mérvben lesz az idén a gazdának szüksége.

Tudjuk tehát az eddigi óriási kivitt; a hazai szükségét, hogy korpánk félférvé el van a külföldnek adva és az intézkedéseket meg akadályozzák a „slusszolók érdekei“.

És el akarják velünk hitetni, hogy Magyarországon van közgazdasági politika.“

Az öldtrágyázás összehasonlítása az istálló- és műtrágyázással.

Gazdasági szakirodalmunk tengeri kigyója a zöldtrágyázás, mely csaknem minden hónapban felüti valahol fejét. Rég kísért, még a romaiak idejében kelt ki tojása. A kínaiak is már pár ezer éve ismerik. Ujabb időben éppen sokat foglalkozunk vele és nagy fontosságot tulajdonítunk neki. Sokan a talajerő visszapotlásának kérdését megoldottnak vélik általa; a mióta a pillangos virágokról, komolyabb kísérletek valószínűvé teszik — bár kétségbevonhatlanul bebizonyítva nincs — hogy a levegő szabad nitrogénjét is assimilálni képesek.

Rendesen szembe állítják a zöldtrágyázást az istálló trágya és légeny tartalmu műtrágyák hatásával, az előbbi előnyeit ez utóbbiak rovására tüntetve ki. Csaknem kivétel nélkül a trágyatermelés drágasága van egyik főokul feltüntetve, melyért nem fizetődik ki a birtokhoz mért kellő nagy állatlétszám tartása; ez leszállítandó és át kell térni a zöldtrágyázásra, illetve zöldtrágya gazdaságot kell berendezni. Sajnosan bizonyítja ezen körülmény, hogy állattartásunkat még mindig úgy tekintik, mint trágyagyárat és az állattartás által nyert trágyát nem úgy tekintik mint becses hulladékot, hanem mint főproduktumot, mely egyedül teszi jövedelmezővé vagy nem jövedelmezővé az állattartást. Egy iparvállalatnál megbocsátható, hogy csak a mellékterményt kívánja tiszta haszonnak. Például, ha egy szeszgyár csak a moslékot ohajtja megmaradó haszonnak. De tudjuk azt, hogy a mezőgazdaság és iparvállalat mily különbözőek, az itt és ott befektetett tőkék, mily különböző természetűek. És azoknak kik azt állítják, hogy drága trágya termelés mellett nem fizetődik ki a haszon állattartás teljesen igazuk van, mert csupán trágyáért, drágán előállított trágyáért tartani állatot nem kifizetődő állapot. Csakhogy ily esetben nem az állatok apasztása volna a teendő, hanem azok tartásának jövedelmezővé tétele, olcsón előállított takarmány által, faj, haszoncél és fajta szerint jól megválasztott állatok által. De engedjük meg, hogy drága az istálló trágya és hasonlitsuk vele össze a zöldtrágyát, hasonlitsuk továbbá össze a műtrágyákkal.

A zöldtrágyázás mint tudjuk abból áll, hogy szántó földünkön levelekben dus, buja növényeket — most már leginkább nitrogéngyűjtő pillangosokat — termelünk és szántunk alá tenyésztük legmagasabb pontján, virágzásuk idejében.

Tehát a zöldtrágyaként alászántott növényben levő nitrogént, phosphort és káliumot nyújtjuk szántóföldünknek trágyául, mert csak ezen három alkatrészt kell a talajban vissza pótolni. Lássuk trágyául használt növényünk ezen alkatrészeket honnan szerezte és milyen áron. A phosphort és káliumot máshonnan nem szerezhetette, mint a talajból, melyen termelt és melynek újból vissza adja, tehát ez számításba nem jöhet. A nitrogént, ha a zöldtrágyául termelt növény nitrogén gyűjtő volt, részben a talajból, részben a levegőből gyűjtötte magának. Így a trágyázásra használt növényen csak anyiban gazdagítjuk tulajunkat, a mennyi nitrogént a levegőből gyűjtött.

Számítsuk ki, mennyi ez? Vegyük számításunk alapjául a kék csillagfürtöt, mint, a mely növényt legnagyobb fejrje tartalmánál fogva, leginkább ajánlják zöldtrágyául és tegyük fel, hogy a talajból egy morzsányi nitrogént sem von el,

hanem az utolsó cseppig mint a levegőből hasonlítja át. Ha egy kat. holdon zölden 150 q csillagfürt termést veszünk alapul és a táblázatokból kinézzük, hogy fejrje tartalma 3%, akkor könnyen kiszámíthatjuk nitrogén tartalmát, tudva, hogy a fejrjefélék átlag 15% nitrogént tartalmaznak. 150 q-ban van 3% mellett 450 kl. fejrje. Ezen 450 kl. fejrjének nitrogén tartalma (15%) 68 kl. Egy kat. holdon termelt 150 q kék csillagfürttel, zöldtrágyául alászántva gazdagítjuk tulajunkat 68 kl. nitrogénnel. Vagyis ugyananyi nitrogént adunk, mint van 170 q istálló trágyában és 3 1/2 q kénsavas amoniákban. És ha lábán állva a csillagfürt metermázsáját olcsón 50 krba számítjuk, kerül ez a 68 kl. nitrogén trágyánk (150×50) 75 frtba. Ha az istálló trágya ára q-ként 20 kr, a mi rendkívül magas ár, akkor is a 170 q ára 34 frt, a 3 1/2 q kénsavasamoniák ára pedig 46 frt.

Azonban a 170 q istálló trágyával nemcsak a 68 klyi nitrogént adom a talajnak, hanem egyuttal 34 kl. phosphort és 85 kl. káliumot is. Míg viszont a zöldtrágyában levő 68 kl. nitrogént nem mind a levegőből meríti az a nitrogén gyűjtő növény. A nitrogén gyűjtésre képesítő mikroorganizmusok hivi is, úgy fejezik ki magukat, hogy képesek a pillangosak ezen mikroorganizmusok beavatkozásával nitrogén szükségletük egy részét a levegőből is fedezni. De csak egy részét, másik részét a pillangosak is a talajból merítik. És ez a talajból meritett rész legalább is 50%. Eszerint az előbbi 150 q csillagfürtben levő 68 kl. nitrogénnek csak fele új szerzemény, fele a talajból kerül ki. Nagyon drágán van tehát 34 kl. 75 frton megfizetve; kerül a nitrogén kiloja 2 frt 20 krba. Ezen drága nitrogénnek sem lesz minden része növényi tápanyag. Éppen a zöldtrágyázás hivi említik a zöldtrágyázás egyik előnyét, hogy alászántva gyors bomlásnak indul és sokkal gyorsabban hat, mint az istálló trágya. Csakhogy a fejrjefélék gyors bomlása alkalmával oldhatlan amid vegyek képződnek nagy mennyiségben, melyeket a növények nem képesek felvenni, melyek csak időfolytával változnak növényi tápanyaggá amoniákká.

Tagadhatlanul van előnye ezen gyors felbomlásnak hideg talajokra nézve, a mennyiben felmelegíti ezeket, de heves és kevésbé érett istálló trágyával is elérjük ugyanezt. A talajjal szemben mutatkozó fizikai jó hatásait is el kell ismernünk. Mert éveken át csak műtrágyával trágyázva valamely talajt, phisicai tulajdonságaiban úgy elrontanok, hogy bármi gazdag is legyen egyébként növényi tápanyagokban, mégsem hozná a megfelelő termést. De azon tulajdonsága a zöldtrágyának, hogy phisicailag jótékonyon hat a talajra éppen úgy meg van az istálló trágyában is.

Végül a zöldtrágyázás az intensív gazdálkodással össze nem egyeztethető; homlok egyenest ellenkezik mostani gazdálkodásunk azon alapelveivel, hogy kis területről, minél nagyobb termést nyerjünk, a kis területek minden egyes részei kihasználva legyenek. Egy évig elfoglalni a talajt a zöldtrágyával, ezen elvek közé be nem illeszthető. Mert ha tarló növényül vetjük a zöldtrágyát célt nem értünk, hogy fejlődésük csucspontján, a virágzás teljében szánthassuk alá. Nagy különbséget látok a zöldtrágyázás és fekete ugar között. Igaz, hogy a fekete ugar által sem nyerünk egy évig termést és ez is a trágyázás egy neme, egy évi időt adva és megmunkálva ugarföldünket segítünk a talaj visszapotló erejének; de nem ez a fő célja az ugarak és kény-

szeríti gyakran a legintensivebb vetésforgóval bíró gazdaságot tartására, hanem az teszi szükségessé, hogy a föld kellő megmunkálását más-ként nem eszközölhetnők. Már pedig minden törekvés oda kell irányuljon, hogy a fekete ugart is lehetőleg nélkülözni tudjuk.

A nitrogén gyűjtő növények által való trágyázás, mely oly hasznosokká teszi őket a vetésforgóban, nem a zöldtrágyázásban áll. Tudjuk, hogy a pillangosak lekerülve a talajról, a talajt nitrogénben gazdagon hadják, kár ezt a tulajdonságukat fel nem használni s ők magukat mint fejrnyekben gazdag állati takarmányt javunkra nem fordítani, ehelyett a talajt egy évig nem használva, a drága zöldtakarmányt csak azért szántani alá, hogy 34 kl. nitrogént vigyünk a talajunkba. Ez által ugy is csak egyoldalú trágyát nyertünk és csak rászorulunk a phosphor-trágyázásra is. Mert, ha ugyanakkor phosphor-savas trágyákkal nem trágyázunk, nitrogén pazarlást viszünk véghez, mindemellett, hogy ez a 34 kl. nitrogén trágya nem bő nitrogén trágyázás.

Nem ismerem magyarországi viszonyaink között olyan okokat, melyek a zöldtrágyázást indokoltá tennék és mely viszonyok között a zöldtrágyázás nem a legdrágább trágyázás lenne. A legmeredekebb szőlőhegyekre puttonnal hordva fel az istálló trágyát, olcsóbb és célszerűbb trágyázás, mint a zöldtrágyázás. Azért neveztem a zöldtrágyázást tengeri kigyónak, mely fel-fel tűnve érdeklődést kelt, de nem hoz hasznót.

Nagy Kálmán.

Erdélyi baromfi-tenyésztői és a mil-leniumi kiállítás

Tudva levőleg Európában való létünk ez-red éves megünneplése alkalmából a fő és szék-városban országos nemzeti kiállítást fog 1896-ban tartatni, és ezen kiállítás keretében fog rendeztetni a baromfi kiállítás is.

Az eddigi hírek szerint a baromfi kiállítás két osztályra fog oszlan; az egyik osztály az állandó kiállítást fogja tartalmazni, mely magában fogja foglalni a baromfi tenyésztésre vonatkozó holt tárgyakat, mint praeparatumokat, baromfi tenyésztési segéd eszközöket, és irodalmi termékeket stb., a másik osztály, az időleges kiállítás, — az élő baromfit fogja eléjük tárni. — Ez a második osztály lesz a tulajdonképeni baromfi-kiállítás.

Az ország minden termelője, minden iparosa, minden gyárosa, minden tudósa, minden intézete iparkodik azzon, hogy előállított anyagát, ezen kiállításon minél méltóbban bemutathassa, és azon jár az esze, hogy lehetőleg valami különleges termékét mutathassa be; hiszen ezen kiállítás az alkalom arra, hogy megmutassuk mink van, mit vagyunk képesek előállítani, és minő minőségben, hogy ezzel is dokumentáljuk kulturális előhaladottságunkat, és értékünket.

Mit tehet Erdély ugy a maga mint a kiállítás érdekében a baromfi tenyésztést illetőleg?

Baromfi állománya jó, fajbaromfi tenyésztése még csak most veszi kezdetét, de van egy speciális baromfifajtája, melylyel a baromfi-tenyésztés terén dominál, mert ez a fajta sajátja, gazdaságilag igen hasznos, edzett és mint haszon baromfi a külföldön is keresett.

Ez a Szeremley tyuk vagy másként az erdélyi csóré nyaku tyukfajta.

Ezzel kell tehát az erdélyi baromfi-tenyésztőnek a milleniumi kiállítás baromfi osztályában fellépni, hogy megmutassa mi je van, minő speciális terméke és minő minőségben.

Hogy pedig azt méltóan megtehesse, már most kell rá készülnie, hogy a kiállítás évében kifogástalan anyagot bemutathasson

Készülnie kell pedig azzal, hogy már az ideai tenyésztésből kiválassza azon egyedeket, melyek után a kiállítandókat tenyésztetni akarja.

Ezek kiválasztásánál könnyebbségére fog szolgálni a minta állat leírása, azaz Standart, melyet az erdélyi gazdasági egyesület ez év augusztus havában a Kolozsvárt rendezendő baromfi-kiállításon megállapítottatni akar, — mert vannak ezen fajtánál még vitás kérdések, miért is külleme meg nem mondható egyöntetűnek, főképp vonatkozik ez a nyak tisztaságára, a taraj képződésére, a lábok színére stb; már pedig egy fajtának, hogy valóban fajta számba menjen egyöntetűnek kell lennie.

De ne csak egyes törzsekkel jelenjenek meg a tenyésztők ezen kiállításon, hanem a kiállítás tömegével is hossanak; véleményem szerint legjobb és ötven törzset kellene ezen fajtából bemutatni, hogy a kiállításon, — mely előre láthatólag nagy lesz, — feltűnjön, és pedig mintaszerű állapotokban, minőkkel Erdély most is rendelkezik; ilyenek a többi közt a kolozsmonostori állami baromfi pepineria, az ifj. Haller Károly tenyésztete stb.

Ezen fajta az erdélyi baromfi-tenyésztők kincse, az saját specialitásuk, ne takarják el, hanem mutassák meg a világnak, hiszem, hogy lesz vevő is elég.

Ez esetben Erdély baromfi tenyésztése méltóan lesz a kiállításon képviselve.

Grubicy Géza.

Maros-Vásárhely vidékén építendő cukorgyár.

Magyarország topographiailag elkülönített részei közül, legalkalmasabb az ipari fejlődésre Erdély, legfőképp Erdélynek azon része, melyet székely földnek nevezünk. Különösen pedig alkalmas a gazdasági iparvállalatokra. Az alföld nagy-kiterjedésű határain még mindig kifizetődő lehet a kizárólagos gabona termelés, de Erdély viszonyai mások; jelen nehéz viszonyok között tönkre megy a gazda a külterjes gazdálkodás mellett, buza termelésből nem élhet meg.

Intensív gazdálkodás, mely gyárilag feldolgozandó nyersterményeket állít elő csak ugy létező lehet, ha vannak ipar vállalatok, gyárok, melyek az előállított nyersterményeket fel is dolgozzák. Viszont gyárok csak ugy létező lehetnek, ha van alkalmuk a feldolgozandó nyersterményeket be is szerezni. Biztosítva vannak, hogy szükségletüket évről-évre kielégíthetik. Egymásból folyó dolog tehát, hogy lépésről-lépésre együtt kell fejlődjen a gazdasági ipar és ipari gazdaság. Egymást kell létre hozza, támogassa, növelje, fenntartsa és virágzóvá tegye. Ki szívében hordozza hazánk gazdasági fejlődését, minden lépést, mely közelebb visz a gazdasági ipar fejlődéséhez, örömmel kell üdvözöljen. Mint a mi nemcsak vagyoni gyarapodásunkra vezet, hanem a mióta közlekedési eszközeink az e téren virágzó nyugodt Európához csatolt, a versenyben létfeltételünk is.

Ezért bir nagyfontossággal a Maros-Vásárhely vidékén létesítendő nyers cukorgyár. Nincs iparvállalat, mely annyira gazdasági volna, mint a cukorrépa feldolgozása. A cukorrépa termelő gazdaságoknak külső látképe is annyira megváltozik, de kivált belső lényegét, gazdál-

kodási rendszerét annyira megváltoztatja, hogy jogosan nevezük az ily gazdaságokat cukorrépa gazdaságoknak, arról a növényről, mely a gazdaságnak jellegét határozza meg.

Látjuk az alföldön sikerrel termelhetnek cukorrépat az ottani csapadékban szegény éghajlat mellett. Mennyivel indokoltabb Erdély kellő csapadékkal bíró climája alatt termelni cukorrépat, mikor a kellő számú, szép, napos őszi napok biztosítják a cukorfejlődéshez szükséges fény és meleg mennyiséget. Ha ott lehet termelni, itt Erdélyben kiválóan lehet. És kivált Maros-Vásárhely vidéke nagykiterjedésben alkalmas a cukorrépa termelésre. Az a talaj, mely a régen magas színvonalon álló és nagymennyiségben dohánytermelésre alkalmas volt, alkalmas lesz a cukorrépa termelésre is. Azon gazdák és főleg kiscgazdák, kik kellő képességet és értelmet tanúsítottak a dohány termelésnél, hamar beletanulnak, hogy jó minőségű cukorrépat öntudatosan és szakszerűen küldhessenek a gyári feldolgozásra.

Fődolgoz, hogy maguk a gazdák fogják létrehozni és így nem csak névleg lesz gazdasági iparvállalat a menyiben gazdaságban előállított nyersterményt dolgoz fel, hanem ez által a gazdák kezében levő földdel szorosabb kapcsolatba lép; mivel 2700 drb 200 frt. névértékű és 600 drb. 100 frt. névértékű félrészvény cukorrépa termelőknél helyeztetik el oly módon, hogy az aláíró egy illetve fél kat. hold cukorrépa termését biztosítja fedezetül a társaságnak és a beszállított cukorrépanak pénzürtékéből 20% levonatik évente a részvény törlesztésére.

A gyár 500,000 m.-mázsa répa feldolgozására lesz alapítva, mely 3000 hold termésének felel meg. Az alaptőkéből 600,000 forintot fog tenni az építési költség és 300,000 frt üzemtőkének marad. Végül megemlítjük, hogy létesülésének sikere biztosítva van, mert a kormány, illetve pénzügyminiszter által 600,000 frt kamatmentes kölcsön biztosítva van.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya folyó hó 20-án egyleti elnök Szabó József elnöklete alatt ülést tartott. A jegyzőkönyvet vezette Sz. Szakáts Péter egyleti titkár.

Jelen voltak: Gróf Bánffy György gróf Béli Ákos, Vörös Sándor, Szenkovich Márton, Demeter Károly, báró Mannsberg Sándor, dr. Szentkirályi Kálmán, Molnár Sándor, Jakab László, Szabó Samu, Matskássy Pál.

A mult ülés jegyzőkönyve fölolvastatván, tudomásul vétetett, s a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkérettek Demeter Károly, báró Mannsberg Sándor és Szenkovich Márton tagtársak.

Az egylet mult havi pénzforgalmáról szóló felolvasott jelentés szintén tudomásul vétetett.

Az egylet évdíjas tagjai közé léptek dr. Földváry László Gerendről és dr. Szentkirályi Kálmán Kolozsvárról, a kik melegen üdvöztetnek.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet igazgatósága által a tanintézetben a jövő tanévben betöltendő ösztöndíjakra és fizető helyekre pályázottak folyamodványa kijelölés végett átküldetvén, a tizenegy ösztöndíjra és hat fizető helyre a legérdemesebbek kijelöltettek és fölvetelre a földm. miniszteriumnak ajánlatnak.

Ugyanezen gazd. tanintézet tanári karának ajánlatára a „gróf Mikó emléke” című és a „Bors-féle” 100—100 frtnyi jutalomdíjak Fodor Ödön és Csizsár Zsigmond legjobb sikerrel végzett két hallgatónak adományoztattak.

Jelentetvén, hogy a földmívelési miniszternek a takarmány kivitel ügyében tett távirati kérdésére olyan válasz adatott, hogy hazarésziánk gazdaközönsége érdekében a kivitel betiltandó — ez helyeslő tudomásul szolgál.

Bejelentetik, hogy a földm. miniszteriumhoz a katonaságnak mezei munkára való kirendelése

ügyében tett fölratra még válasz nem érkezett — a mi sajnálattal vétetett tudomásul.

Titkár indítványozza az egylet kebelében kolozsmegyei osztály létesítését, ezen megye gazdasági ügyeinek ellátására, mely megokolt indítvány kiadatott kolozsmegye közigazd. előadó-jának.

Még egy pár átirat tudomásul vétele után az ülés véget ért.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztályának végrehajtó bizottsága f. hó 21-én szakosztályi elnök gróf Bánffy György elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Gróf Béli Ákos, Sárosy Pál, Magyar Géza, Barcsay Domokos, Sz. Szakáts Péter egyl. titkár.

A mult ülés felolvasott jegyzőkönyve tudomásul vétetett.

Olvastatott a földm. ministeriumnak három rendbeli leirata, melyekkel a szakosztály kérelmére tudatja, hogy a folyó évben tartandó állatkiállítás czéljai és jutalmaira 3000 frtot, 4000 arany frankot és a használati lovak díjazására külön 1000 frtot utalványozott, melyek örvéndesen vétettek tudomásul.

A kiállítási program függeléké X-ik pontjának miként való értelmezése vettetvén föl, jövőre annak teljes kihagyása határozatott s ez iránt a jury már ez évben tájékoztatandó leend.

Indítvány folytán elhatározatott az erdélyi kopasznyaku (Szeremley-féle) tyukfajta minta állatainak leírása, mi czélből a ministeriumtól a bíráló bizottságba Grubiczy Géza és Murányi József kiküldése is kéretik.

A kiállítási épületek födelein a szükséges javítások eszközése határozatott.

A használati lovak díjazására báró Wesselényi Béla elnöklete alatt külön bizottság alakított és ebbe tagokul megválasztottak: Miksa Imre, gróf Pálffy Géza ezredes, ifj. Zeyk József, báró Bornemisza Elemér, gróf Mikes Zsigmond, gróf Nemes János, Gaál Gyula és Durmann Antal tábornok.

Gróf Bély Ákos indítványára Kolozsvár város fölkéretik, hogy a kiállítás idejére a sétatéri kocsit utat alaposan hozassa rendbe.

Még egy pár keblü ügy elintézése után az ülés bezárattott.

Rövid szakközlemények.

— **Biztos irtó szer, a gyümölcsfákon** élő levéltetvek ellen. Meggy, cseresznye és ősi barack fám megvédése miatt sokat küzdöttem a fekete- és szürkés levéltetvek pusztító özönével szemben. Május közepe táján kezdett kertemben fellépni a gyümölcs nemek valódi ostora — annak nevezem, mert pusztítása által szemünk előtt sárgulnak, össze sugorodnak a falevelek, és aláhullanak a szép termést mutató ifju fának gyümölcsei. Kezdetben, míg számuk kevés volt e gyűlöletes élősdieknek, kézzel véltem megsemmisíthetni; azután többféle ajánlott szerrel föcskendtettem, de a föcskendés tartalma alatt még mintha hizni láttam volna őket és sokasodni számukat, mert ellepték az egész törzset, az ifju hajtásokon kezdve, le egész földig a szürkés fajták nemei. Szerencsés voltam, a „Gyümölcs kertészből“ olvashatni július 10-én kelt 13-ik számából Angyal Dezsőnek a kvassival tett rovarirtó kísérlet leírását a következőkben: „A kvassiai forgács minden füszerkereskedésben kapható. Ára nálunk 50 kr. kilonként. Egy kilogr. házi szappan 32 kr. összesen tehát 82 kr. Ez aztán elég 250—300 liter vízhez, melylyel a levéltetvek biztos sikerrel pusztíthatók, mint ezt nem csak nálunk; hanem mind azoknál tapasztaltuk, kiknek azt eddig ajánlani alkalmunk volt.“ Elmentem azonnal a füszerkereskedésbe és bevásároltam az irtó olcsó szeret, megfőztem s elkészítve a jó szappanos oldatot, az nap megkezdtem kertemben ifju fáimon a próbát. A

kvassia és szappan oldatot betöltöttem langyos melegen egy széles lapos tálba. A félmagas koronára mivelt meggy, cseresznye és barackfám megtámadott ifju hajtásainak végéit, lassan lehajlítottam a folyadékkal telített tálba és rendre lemosogattam, előbb az alsó, azután a felsőbb lombokat, melyekhez könnyen hozzáférhetővé segített, kettős kerti lajtorjám. Első napon az élő-di állapotok felpuffadt és dermett állapotban találtam. Második napon megbarnult állapotban. Egy pár jótékonyan ható eső által fám teljesen szabadok lettek e kártékony állatoktól. Észlett tapasztalatomat közlöm e becses közhasznú lapban, lehet utánczója még valaki, ha nem ebben, ugy a jövő évben, pedig tudom, hogy a magyar kertészgazda egy része röstelli próbát tenni, ha munkába és kiadásba kerül keresztül vétele az ilyforma dolognak. Tegnap tapasztalatom után is mondhatom ezt, mert midőn egy magát pomologusnak tartó ösmerősömnek egész örömmel soroltam elő a fönnirt sikeremet; s őt is buzdítottam hasonló eljárásra; egyszerűen így válaszolt: „Elpusztulnak, meg emmisülnek idővel ugy is — inkább leszedem azon faleveleket összedörzsölöm és megsemmisítem.“ Irtsuk ez eljárás szerint addig, míg el nem szaporodnak teljesen, mert az általuk fejlődésükben hátráltatott fák, még a tél hidegét sem képesek sikerrel kiállni. Kolozsvárt, 1893. július 16. *Szász Lajos.*

— A legjobb bornak való alma.

Tudvalevőleg a legjobb bornak való almák a czukortartalom mellett kellő savtartalommal is kell birjanak és kivált kellő cersav tartalommal. A jobb minőségű almabort nem egy fajta almából szokták előállítani, hanem több fajtát kevernek össze. Ritka az olyan almafajta, mely magában elég erős és zamatos bort ad. Egy ilyen almafajtaival ismertetjük meg lapunk olvasóit, mely egymagában füszeres és erős bort ad, emellett bőtermő, talajban nem válogat, az időjárás-szal szemben nem igényes. *Ez a hohenheimi riesling-alma.* Érik szeptember végén és a tható november végéig. Fája nyulánk pynamisalakú, erőteljes, egészséges, tartos, középnagy; mindamelllett, hogy nagyon korán hajt, nem érzékeny a késői fagyok iránt. Egyformán diszlik nehéz kötött és könnyü laza, ugy hideg mint melegebb talajokban, sőt a homokos és kavicsos talajokban is buja növési. Gyümölcse nincs kitéve a lopásoknak és ezért legelő, szántóföldek szegélyezésére ajánlható.

Vegyes közlemények.

— Ujabb híre a takarmányhiányról.

Genfből írják, hogy a takarmányárak még mindig magasak. A takarmánytermés gyöngye az egész országban. Az itteni piacon a takarmányhiány következtében a multkori vásáron oly olcsón kelt a jószág, mint eddig még sohasem. Eladtak mintegy 300 darab szarvasmarhát és 200 darab sertést. A szarvasmarha 120—140 frankon kelt darabonként.

— **Az Adriance kéveköttőgépet** az állami m. kir. gépkísérleti állomás f. hó 13-án próbálta ki dr. Szabó Ferencz pernyési bérletén, a hol a gép napok óta dolgozik és fog még dolgozni. A gépkísérleti állomás örvéndve tapasztalta, hogy a gépen a tavalyi nyiregyházi verseny óta is előnyös javítások eszközöltettek, s újból meggyőződött arról, hogy eme aratógép teljesen megfelel a hozzá kötött reményeknek; a folyó évben, midőn a gabona szára zöld és az ottani kotus buja talajon igen sok helyen dudvás és nagyon gazos, fennakadás nélkül dolgozott és kötötte kévébe a dudvát is. A gépbe,

tekintettel a lágy talajra és a gabona gazosságára, négy anyakancza volt fogva, de azok egész könnyedséggel vitték. A kévék szoroson voltak kötve s szét nem bomlottak.

— **Bibliai csuda szőlő.** Az egész világ legnagyobb szőlőtőkéje Angliában van London mellett Hamptun Cour kertjében. Hiteles adatok szerint ez a szőlőtőke 1768-ban ültetett és napjainkig oly hatalmas törzsre tett szert, mely a földfelett 1 meter átmérővel bir. Egyes venyigéji 30 m. hosszúságot érnek el és rendes termés mellett 200—300 fürtöt teremnek. Egyedül elfoglal egy 14 m. hosszú és 10 m. széles üvegházat. Ily nagyság mellett nem csoda, hogy a környék egyik legnevezetesebb látványlója.

— **A budapesti vetőmagvizsgáló állomás jelentése.** Örömmel vehetjük tudomásul, hogy gazdaközönségünk kezdi a vetőmagvizsgáló állomások fontosságát felismerni és kezdi igénybe venni őket. Erről tanuskodik a budapesti vetőmagvizsgáló állomás 1892. évről szóló jelentése. A mult évben az állomáshoz 7225 mag és egyébféle mustrát küldtek be vizsgálatra. Haladást látnunk, mert 3972-vel többet küldöttek mint a megelőző évben. Legnagyobb mértékben hermagvak küldettek be arankára való vizsgálatra, 6642 mustrát. Csiráztatást végzett az állomás 807 mustrán, térfogati sulyra, valamint általánosságra való vizsgálatot 64 mustrán, tisztaságra vizsgált 68 magmustrát. Azonosságra való fontos vizsgálatra azonban csak 6 ot végzett az állomás. E tekintetben nem igen veszik még igénybe a gazdák. Pedig, hogy az országban bizonyos vetőmagvak azonosságairól csak hat esetben fordult volna elő kétség, alig hisszük.

— **Rendelet a juhskivitel tárgyában** Franciaországban. A kereskedelmi miniszter a fenti tárgyban legközelebbi rendeletet bocsátott ki valamennyi kereskedelmi- és iparkamarához. Eszerint a francia fővámgazgató f. évi május 3-án kelt rendeleten alapuló ama intézkedése, hogy a Franciaországba való bevitelre szánt juhhus csakis négy darabra vágva és a rajta csüngő belső szervekkel együtt vihető be, hatályában továbbra is fentartatott, meg van azonban engedve, hogy ezental a juhussal bevitt belső szervek (vese, máj, lép stb.), vagyis az ugynevezett „fressure“ vámmentesen kezelendők, ha azok a hustól való elválasztás után azonnal ismét kivételnek, vagy a vámhivatalnok jelenlétében megsemmisíttetnek. A közölt rendelet, mely ugy látszik a keresk. és iparkamara czime alatt a gazdaközönségnek is szól; ismert régi dolgot hoz fájdalmas emlékezetünkbe. Mert a vágott juh eldarabolását tartalmazó parancsoló intézkedés nem egyéb, mint a Franciaország felé irányult juhbevételnek minden áron való meggátlása. Sok e miatt a panasz Franciaországban, hol e megszorító intézkedések ideje óta a „Kotlett“ kedvenc és népszerű étele nagyon megdrágult, a nélkül, hogy a folyton pangást jelző francia juh-tenyésztést emelte volna.

— **Hajdina mint póttakarmány.** Egy öreg gazdánk felhívja a gazdálkodók figyelmét a mostani takarmányszűk időben a hajdinára. (Tárka). Ugyanis a hajdina mint tarlónövény vehető aratás után s csak némileg kedvező időjárás mellett elég jó fejlődést mutathat; a hajdina teljes virágjában vágandó le és mint a luczerna vagy lóher egy napi fonyadás után kis petrócékben megszáritandó. Ha pedig esős időjárás következne be ősszel, kísérletet lehetne tenni a hajdinának zsombolyai vagy tornai kazalozás által való eltartásával.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru és értéktözsde. Gyenes és Balog czég jelentése az „Erdélyi Gazda“ részére 1893. jul. 21.

Gabonaüzlet. A lefolyt hét első felében hívós, esős időjárás volt hazánkban, a mi a folyamathoz levő aratási munkálatokra nemcsak azért, mert késleltette, volt

káros hatással, hanem az eddigi kitünő szemet megrongálta. A hét vége felé azonban ismét szép derült meleg napjaink voltak, a mi az aratási munkákat nagyban elősegíti és így remélhetjük, hogy az esőzések sem mennyiségileg, sem minőségileg nem okoztak nagyobb károkat. A termés eredményéről most már általánosan kedvező híreket hallunk, többnyire megközelíti a közép termést, de sok helyen jó középtermést is remélnek. — A külföldi terméseredmények még nem nyilvánulnak egész határozottsággal. Amerika mindenestre gyengébb termést mutat fel, mint tavaly, ezt azonban a megmaradt készletek paralizálják. — Német-, Francia-, Angolország, valamint a keleti államok termései szintén a tavalyi mögött maradnak mennyiségileg, a míg Oroszország, Argentína és India kitünő termést remélnek.

A gabonáulzet piacunkon állandóan lanya maradt; a hét elején tartó esőzések csak csekély mértékben voltak képesek szilárdítólágnatni a helyzetet, mint-hogy malmaink csak alacsonyabb árakon akartak vásárolni és azt is csak kis mennyiségben. Ehhez járult még a külföld, de különösen Amerika lanya magatartása és az árutulajdonosok nagy eladási kedve úgy hogy áremegményeket elérni malmainknak nem ütközött nagy nehézségbe. Amerika még mindig pénzügyi bajokban szenved és jórésztben ez az oka a folytonos hanyatlásnak. A többi külföld tartózkodó magatartást követ és általános üzletlenség jellemzi piacunkat, minthogy ezek is az amerikai nagy készletek nyomása alatt állanak és így irányzatok szintén inkább lanyhának mondható. — A forgalom piacunkon mintegy 80-100,000 mmászt tett ki 15 krnyi árvesztéssel.

Rozs. Tavalyi áru megszilárdult minthogy kevés jön a piacra és minőség szerint 6.10-6.50 között fizetik budapesti paritására, a mi 10 kros emelkedésnek felel meg, új rozs valamivel több kínálattal, de elég könnyen találván vevőre 6.60-65 között budapesti paritásra értékesíthető. Összforgalom mintegy 4-5000 mm. Őszi rozs 6.87 $\frac{1}{2}$ -ig kötöttet.

Árpa Igen csekély volt a forgalom, minthogy egyáltalán igen csekély jön a piacra és az is takarmányul használtatik; eladható gyengébb minőségű 5.60-70, jobb 6 frtig kötöttet. — Új szokvány tiszavidéki árpa 6.60-70, egyéb vidékiek 5.65-60 között jegyeztettek.

Tengeri. A határidő áraknak megfelelően mint minden takarmányzikk ez is hanyatlott és prompt áruért az augusztusi határidőár fizetetik. Állomáson nincs üzlet.

Zab Mintegy 5-6000 mm. forgalom mellett 10-15 krnyi áremelkedésben részesült; közönséges ára 7.25-45, jobb és elsőrendű 7.45-65 között kötöttet. Effectiv-repce. Szilárdabb budapesti paritásra 15 frttól 15.50-re minőség szerint fizetetik, azonban csak igen kis tételek kerülnek a piacra.

Határidőülzet. Ugymint a készáru üzletben itt is tulnyomó volt a lanya irányzat, minthogy az aratás eredményei kedvezőknek jelezhetők és minthogy a külföld folytonosan csökkenő irányzatot folytat Voltak ugyan egyes időpontok, a midőn az irányzat megszilárdult némileg, a már soknak tartott esőzések következtében, és ez csak bázára volt befolyással, a mennyiben tengeri, melyre az esőzések csak jó hatásnak lehettek. A buza áremelkedése is hamarosan elveszett. Ennek ellenében habár szintén hanyatlott, de legjobban tartja magát az őszi zab, melyben kevésbé sikerült termést várnak.

Értéktözsde. A lefolyt héten nagy üzletlenség a tőzsdén, mind annak dacára a héten még kedvezőnek mondható, a mennyiben inkább némi áremelkedést tapasztaltunk úgy intertáczióalás mint hazai papírjaink a stagnáció dacára inkább némi emelkedésben részesültek, elősegítve nem csak piacunk hanem a külföldi javult kedvezőbb magatartása által

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

A lefolyt héten is nagyon keresték a tarlórépamagot. Ugyszintén a múlt heti eső a muharmag iránti ujjolagos érdeklődést idézett elő és gazdáink ebbeli nagyobb tételeket vásároltak. Biborherét, őszi búkkönyt és őszi borsót most csépelik és máris nagyon keresik a czikkeket. Baltaczin jó termést adott, az új mag már a piacon is megjelent és néhány tételt már meg is vettek.

Jegyzeteink métermázsánként nyers áruért:

Vörös lóhere névleg 60-65 frt.

Luczerna névleg 43-48 frt.

Baltaczin 12 $\frac{1}{2}$ -13 $\frac{1}{2}$ frt.

Muhar minőség szerint 7-8 frt.

Köles 6 $\frac{1}{2}$ -8 frt.

Kolozsvár, 1893. július 20-ról. Tiszta buza 6 frt 20 kr 7 frt 20 kr. Rozs 5 frt 20 kr 5 frt 40 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr 4 frt 60 kr. Zab 5 frt 80 kr 6 frt 50 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr Métermázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 56 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hecloliter.) Savanyu káposzta 10 kr. Savanyu répa 12 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznózsir 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Állatvásárok.

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda” részére. Budapest-Kőbánya, 1893. július 22-én. Az üzlet lanya volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320-350 klg. nehéz 44-45 $\frac{1}{2}$ kr. 280-300 klg. nehéz 44-45 kr. Öreg 300 klg. tuli 42-42 kr. vidéki sertés 42 $\frac{1}{2}$ -44 kr. Szerb 41-45 kr. román — kr. tiszta klgk. páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Elcsélgárak: Tengeri frt 5.30, árpa frt 6.30 Kőbányán átvéve.

Kimutatás!

Debreczen sz. kir. városban az 1893-ik év július 17-18-én tartott heti vásárról.

Sertés felhajtott 2150 drb., eladatott 1241 drb.

Árak: 6 hónaptól 1 évig sovány párja 15 frttól 25 frtig, 1 évestől 1 $\frac{1}{2}$ évig sovány párja 25 frttól 35 frtig, 1 $\frac{1}{2}$ évestől 2 évig sovány párja 35 frttól 50 frtig, öreg sovány párja 50 frttól 60 frtig, kövér kilója 38 krtól 42 krig.

Üzlet lanya, 16 felhajtott 450 drb, eladatott 241 drb, szarvasmarha felhajtott 510 drb., eladatott 240 drb. Árak a régiéek. Üzlet lanya.

Erdélyi piezi árak.

(Árak krajczároiban)

A piaci czikkek	Mérték	Gy. Fehérvár	Kézdi-Vá-sárhely	Máros-Vá-sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm	7	746	630	575	725	705	805
Elegy buza	"	658	—	585	5	675	639	630
Rozs	"	6	500	—	4	575	486	492
Árpa	"	—	420	—	—	—	471	—
Zab	"	720	505	572	250	7	543	623
Törökbuza	"	540	565	485	375	375	514	506
Széna	"	3	400	230	3	420	190	2
Alomszalma	"	2	120	150	1	280	120	160
Tüzifa	km	260	250	3	250	250	350	320
Marhahus	kg	54	48	52	52	44	62	56
Julius	"	15	6	20	20	20	21	20

A piaci czikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Ud-varhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm	720	650	720	750	7	—	7
Elegy buza	"	640	550	570	6	550	—	5
Rozs	"	5	5	540	580	480	—	5
Árpa	"	4	4	—	5	—	—	—
Zab	"	5	5	6	6	450	—	550
Törökbuza	"	480	420	5	5	530	—	450
Széna	"	450	3	320	2	4	—	2
Alomszalma	"	2	180	140	90	—	—	—
Tüzifa	km	2	240	220	2	240	—	250
Marhahus	kg	46	48	44	52	48	—	48
Julius	"	17	17	13	8	18	—	15

A piaci czikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erszékét-város	Fogarás	Gy-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm	650	—	680	720	750	769	—
Elegy buza	"	550	—	660	480	560	7	—
Rozs	"	4	—	6	420	480	545	—
Árpa	"	—	—	—	380	—	—	—
Zab	"	250	—	480	350	550	488	—
Törökbuza	"	375	—	5	—	568	475	—
Széna	"	250	—	280	—	—	3	—
Alomszalma	"	120	—	5	—	—	2	—
Tüzifa	km	250	—	280	300	250	3	—
Marhahus	kg	52	—	44	48	52	48	—
Julius	"	14	—	11	3	19	14	—

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Főmunkatárs: Nagy Kálmán.

HIRDELTESEK.

Javitott szerkezetű

szab. Ásványi-féle

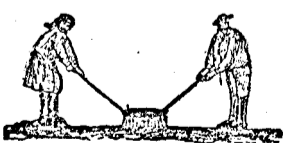
ARANKA-IRTÓ ESZKÖZ.

Kapható

Budapesten

Lipót-kört 30.

Detrich Gyula gépgyárosnál.

Kolozsvárt

Kiss Ernő

vaskoreskedőnél.

Ára 18 forint.

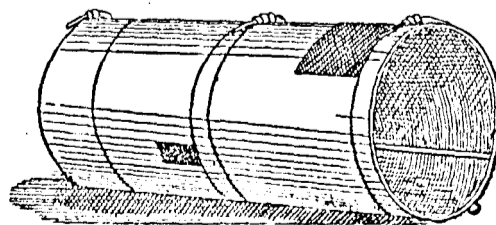
(9-x)

KÁDÁR GYULA

szabadalmazott

gyors lóhere magfejtő-készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható 5-szörös munkaeredménnyel és tartóssággal felülmul bármely más eddigi találmányt, ára 70 forint.

Megrendelésnél a dob hossza és körmérete szükséges.

Gyár: NAGYVÁRADON.

104 (4-5)

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott
Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
 nitrogén
 kali

műtrágyáit

nemkülönben szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

(2-10)

Arjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó
 vezérfonalat bárkinek készséggel küld

az igazgatóság.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

muhar- és tarlórépa-magot

ajánl

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

BUDAPESTEN,

Andrássy-ut 23. sz.

6 (30-52)

Szabadalmazott új találmányu
 kettős működésű

VIKTORIA

termény rosta

mely a bpesti m. k. József műegyetem gép-
 kisérleti állomásán ujabban rendezett nyilvános
 próba alkalmával ajánlati bírálattal lett kitün-
 tetve, mely

Zajtalan könnyű járással tisztít, választ és ocsz-
 tályoz ugy durva garmadát, valamint egyéb terményt
 és fü magvakat 60 frtól 130 frtig 8 nagyságban gyár-
 tatik. — Tizenöt kiállítási első rangu érmekkel lett
 kitüntetve. — Mintegy 500 drb. van már forgalomba.

Arjegyzék és bizonylatokkal szolgál bérmentve

LESZIH MIKSA

gazdasági gépgyára és gépraktára Miskolczon. (3-10)